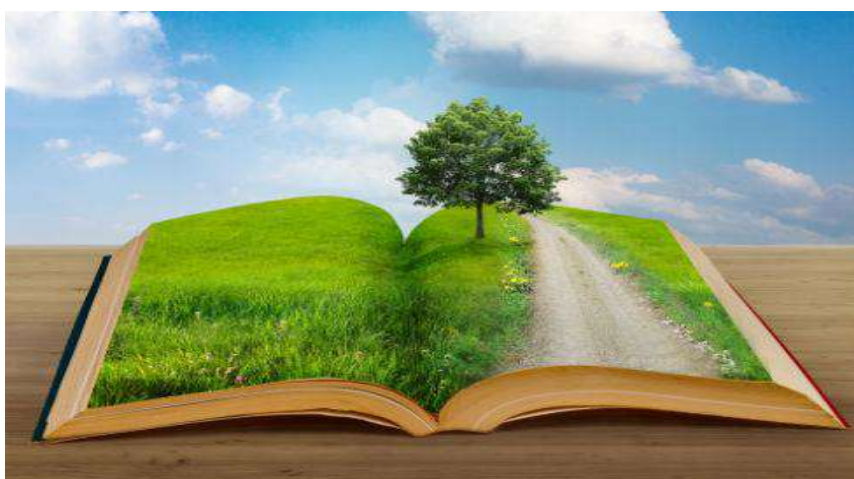

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

ФІЛОСОФСЬКІ ОБРІЇ СЬОГОДЕННЯ

Збірник наукових праць

Херсон-Київ-Житомир-Одеса-Черкаси-Барановичі-Орле – 2019

УДК: 1:371.122

ББК: 873:66.72 (2) 92 2

Редакційна колегія:

Берегова Г.Д., доктор філософських наук, професор (Україна);

Герасимова Е.М., доктор філософських наук, професор (Україна);

Едвард Ніч (Edward Nycz), доктор габілітований, професор (Польща);

Муляр В.І., доктор філософських наук, професор (Україна);

Розова Т.В., доктор філософських наук, професор (Україна);

Бак М., доктор філософських наук (Польща);

Влох С., доктор педагогічних наук (Польща);

Черемісін О.В., доктор історичних наук, професор (Україна);

Дземідовіч А.В., кандыдат гістарычных навук (Білорусь);

Лень Т.В., кандидат філософських наук, доцент (Україна);

Варнавська І.В., кандидат педагогічних наук, доцент (Україна);

Герасименко М.В., кандидат філософських наук, старший викладач (Україна).

Філософські обрії сьогодення. Збірник наукових праць / за заг. ред. Берегової Г. Д.
– Херсон : ДВНЗ «ХДАУ», 2019. – 282 с.

У збірнику вміщено статті учасників VII Міжнародної науково-практичної конференції «Філософські обрії сьогодення». У матеріалах авторів акцентовано увагу на філософському осмисленні сучасного соціокультурного простору, проблемах пізнання й освіти у вимірах філософського аналізу, філософській рефлексії особистості та інших актуальних філософських проблемах сучасності. Збірник адресовано науковцям, викладачам, студентам, усім зацікавленим філософськими дослідженнями.

За виклад, зміст, достовірність і грамотність опублікованих матеріалів відповідають автори.

**@ Державний вищий навчальний заклад
«Херсонський державний аграрний університет», 2019**

ЗМІСТ

Андрієнко М.Я. ЩО МИ ЗНАЄМО ПРО РЕФОРМАТОРА ОСВІТИ ДЖОНА ДЬЮЇ?.....	5
Берегова Г.Д. ЗНАННЯ ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНИ ВСЕСВІТУ	10
Білецький В.С., Онкович Г.В., Ткаченко М.В. НОВЕ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ІНЖЕНЕРНА БЛОГОДИДАКТИКА В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ (на прикладі підготовки майбутніх фахівців нафтогазової сфери)	18
Бойчук О.С., Корсак К.В. КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ІНТЕЛЕКТ ЛЮДСТВА»	26
Борко Т.М., Чампой Н.А. ОСОБЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ ТА ЗАПОБІГАННЯ ПОЛІТИЧНІЙ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ	34
Варлашин А.А. РЕФОРМИ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА ТУРЕЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ КЕМАЛЯ АТАТЮРКА ТА ЇХ ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ САМОСВІДОМОСТІ ТУРЕЦЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	43
Варна夫ська І.В. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ	49
Виноградова Т.І. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ».....	54
Галат Л.М. ЕВОЛЮЦІЯ ПРЕДМЕТУ ПОЛІТИЧНОЇ ЕКОНОМІЇ: ЗМІСТОВНИЙ ТА МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ	61
Герасименко М.В. ІДЕЯ ЯК ФАКТОР СУСПІЛЬНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	65
Годлевський П.М., Круглик М.І. РУХОВА АКТИВНІСТЬ – ОСНОВА ФІЛОСОФІЇ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	70
Дашевська Л.М. ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА БАЗІ КОМП'ЮТЕРНИХ КОМУНІКАЦІЙ У ВНЗ	75
Добрич А.М. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ХАРАКТЕР ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНИКА.....	79
Дробітько А.І. ТЕОЦЕНТРИЗМ – ОСНОВНА СОЦІАЛЬНА ПАРАДИГМА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....	86
Дубовик Л.П. СОЦІАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІСТОРІЇ СОЦІОЛОГІЇ.....	90
Дударенко Л.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВІЗУАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЇ	96
Жильцов О.Л. ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВЕ РОЗУМІННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ	103
Камінська М.О. ГЕРМЕНЕВТИКА ЯК СПЕЦИФІЧНА МЕТОДОЛОГІЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК	110
Качмар Н.В. ВИВЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	114
Киселевич І.В. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕКЛАД АНГЛІЙСЬКИХ ЮРИДИЧНИХ ТЕРМІНІВ	119
Кірик Т.В. ФІЛОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ СТВОРЕННЯ І ПОШИРЕННЯ НООЛЕКСИКОНУ У ВИЩІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ	123
Колесник В.О., Лишевська В.М. ФІЛОСОФСЬКИЙ ПОГЛЯД (ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА АНТИЧНОГО СВІТУ)	130
Корсак К.В., Антонюк Л.А. та ін.	

5) обов'язковою кваліфікацією викладання повинна стати природна любов до роботи з дітьми, природна схильність до професії, бажання поділитися цими набутими знаннями з іншими;

6) вчитель не тільки передає знання, а й шліфує характер учня, виховує громадянина.

Найвизначніші праці Джона Дьюї: «Концепція рефлекторної дуги в психології», «Демократія та освіта», «Природа та поведінка людини», «Громадськість та її проблеми», «Досвід і природа», «Мистецтво як досвід», «Розповсюджена віра», «Логіка: теорія розслідування», «Свобода і культура», «Знання і відоме» тощо.

Усього ним опублікував понад 700 статей у 140 журналах та видано близько 40 книг.

Література

1. John_Dewey; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/John_Dewey.

2. Rockefeller. S. C. John Dewey: Religious Faith and Democratic Humanism / S. C. Rockefeller. – New York. : Columbia University Press, 1994. – 683 p.

3. Ryan's A. John Dewey and the High Tide of American Liberalism / A. Ryan's – New York. : W. W. Norton & Company, 1997. – 416 p.

4. The New School; [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.newschool.edu/history.html>.

5. Westbrook. R. B. John Dewey and American Democracy / R. B. Westbrook. – New York: Cornell University Press, 1993. – 592 p.

6. Берегова Г. Д. Прагматистсько-інструменталістське підґрунтя філософії освіти / Г.Д.Берегова // Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Актуальні проблеми розвитку освіти й науки в умовах глобалізації», 4-5 грудня 2015 р. – Дніпропетровськ, 2015. – С. 3-5.

7. Берегова Г. Д. Філософія освіти як дослідницька галузь: напрями й течії / Г.Д.Берегова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Соціологічні науки». Випуск 1. – Херсон: ХДУ, 2015. – С. 7-14.

8. Дьюї Д. Досвід і освіта / Д. Дьюї; [пер. з англ. Марії Василечко]. – Л.: Кальварія, 2003. – 84 с.

9. Дьюї, Джон // Філософський енциклопедичний словник / В. І. Шинкарук (голова редколегії) та ін.; Л. В. Озадовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори); І. О. Покаржевська (художнє оформлення). – К.: Абрис, 2002. – 742 с.

10. Розпутна М. В. Джон Дьюї як науковець, філософ та освітянин; [Електронний ресурс] // Актуальні проблеми філософії та соціології. – Режим доступу: http://www.apfs.in.ua/v7_2015/35.pdf.

УДК 1.37: 122/129. 14

Берегова Г.Д.

ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет» (Україна)

ЗНАННЯ ПРО ЗАГАЛЬНІ ЗАКОНИ ВСЕСВІТУ

У статті подано текст і його інтерпретацію про загальні закони Всесвіту (рух, енергообмін, загальна взаємодія, логічність, всеєдність, критичність маси, неповторність і невизначеність), що визначають існування нашої світобудови. Стверджується, що загальні закони Всесвіту є філософськими основами для вивчення живої природи, розширення місткості свідомості людини та підвищення рівня її духовності.

Ключові слова: закони Всесвіту, рух, енергообмін, загальна взаємодія, логічність, всеєдність, критичність маси, неповторність, невизначеність.

The article presents the text and its interpretation of general laws the Universe (motion, energy exchange, general interaction, logic, unity, criticality of mass, uniqueness and uncertainty) that determine the existence of our universe It is argued that the universal laws of the Universe are the philosophical

basis for the study of wildlife, expansion capacity consciousness of the person and increase of the level of his spirituality.

Keywords: *laws of the Universe, motion, energy exchange, general interaction, logic, unity, criticality of mass, uniqueness, uncertainty.*

Актуальність

Філософське осмислення світу дає потужний поштовх розвитку самій людині, людству й цивілізації, а тому потребує окремого дослідження – закономірностей та особливостей засвоєння філософських знань про світ, природу, космос, суспільство та саму людину як таку.

Слід сказати, що засвоєння зазначених філософських знань надає можливість вибудувати в свідомості людини картину світу – чи то філософську, чи то науково-філософську, чи релігійну. Тобто надає можливість сформулювати світогляд – особистісний, цілісний, усвідомлений; а також сприяє піднесенню рівня духовності особистості, котра виявляється дотичною до філософського розуміння цього світу.

Філософському розумінню світу передують «букварне» знання про загальні закони Всесвіту, дії яких підлягає все існуюче, суще.

Актуальність знання й усвідомлення всезагальних законів загалом посилюється передусім необхідністю людству обирати шлях майбутнього – шлях свідомого виживання, збереження життя та піднесення рівня якості цього життя, що теж підлягає, безперечно, під ці закономірності.

Загальні закони Всесвіту є філософськими основами живої природи, а основою життя як такого є енергообмін, свідомість і духовність.

Філософське розуміння загальних законів Всесвіту містить потенційну можливість розширення місткості свідомості окремої людини та підвищення рівня її духовності, а питання духовності нині є стратегічним для людства з позиції його виживання. Зрештою, від розуміння духовності залежить те, якою буде людина та яким буде людське суспільство.

Виклад

Перш ніж перейти до розгляду філософських основ живої природи, потрібно ознайомитися й зрозуміти основні загальні закони, що визначають існування нашої світобудови, від народження, розвитку, початку вгасання, занепаду, старості й повернення в єдине енергетичне поле.

Знання про загальні закони всесвіту (про утворення й розвиток Землі) потрібні для того, щоб завжди зрозуміти місце будь-якого явища, велике воно чи мале в загальній картині процесів нашої світобудови, на підставі чого краще зрозуміти ту частковість, що вивчається, та знайти її місце в загальному ланцюзі явищ [5].

Загальновизнаним є факт, що у всесвіті діють єдині закони, дія яких розповсюджується на всі без винятку процеси живої і неживої природи. «Загальні закони – це те, що сприяло створенню Всесвіту, з усім його наповненням, і визначає його існування від створення до смерті», - стверджує В. Уваров, виділяючи них передусім рух, енергообмін, загальну взаємодію, логічність, всеєдність, а також пов'язані з ними закони критичної маси, неповторності й невизначеності [Уваров В. Загальні закони Всесвіту / Філософські основи живої природи, 2010].

Нижче пропонуємо для ознайомлення переклад уривка з тексту «Філософські основи живої природи» (2010) цього автора.

Загальні закони Всесвіту

Ці закони єдині для всього Всесвіту, для всіх процесів, що відбуваються у ньому, незалежно від того великі вони чи малі, становлять неживу чи живу природу. Для їхньої дії немає винятків. Загальні закони – це те, що сприяло створенню Всесвіту, з усім його наповненням, і визначає його існування від створення до смерті.

Закон перший. РУХ.

Все існуюче у Всесвіті повинне перебувати й перебуває в постійному русі, починаючи від енергії й закінчуючи живою природою. Рух здійснюється в різних формах: механічна, енергетична, рух думки, зміна всього суцього в часі, рух самого часу, рух свідомості, розвитку, занепаду і т.д. Рух – постійне, безперервне, таке, що не припиняється. Усяке припинення руху – смерть. Смерть – це розпад, зникнення будь-якого об'єкта, незалежно від того великий він або малий, на складові його частини й повернення звільненої в ньому енергії в загальне енергетичне поле Всесвіту.

Закон другий. ЕНЕРГООБМІН.

Основою всього суцього у Всесвіті є енергія. Утворення всього цього суцього відбулося завдяки існуванню такого явища природи, як енергообмін. По суті, життя як таке створив енергообмін. Він лежить у сутності поняття час, саме енергообмін визначає його хід (їдеться про справжній час, а не прийнятий людством). Енергообмін тісно пов'язаний з рухом, настільки тісно, що якщо припиниться енергообмін, те звалиться вся Світобудова. Енергообмін – всеохоплююче явище. Немає в природі нічого такого, де б не працював енергообмін. І не дивно, якщо згадати, що енергія - це найбільш тонкі форми матерії. Виходить, по суті, енергообмін - це обмін матерією.

Закон третій – ЗАГАЛЬНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.

Цей закон є Головним Загальним Законом всієї природи в нашій, як і в будь-якій іншій, Світобудові. Крім взаємодії, у нього й процеси взаємовпливу, взаємозалежності, взаємовизначення й ін., як безпосередні, так і опосередковані. Цей закон коротко можна сформулювати так: усе зв'язано з усім, все залежить від усього. Саме цей закон визначає існування нескінченного різноманіття всього суцього, як у нашій Світобудові, так і в інших. Процес створення суцього в природі йде постійно й безупинно під впливом закону загальної взаємодії. Кожний такий новотвір є індивідуальністю. У природі не існує абсолютних двійників. Кожний новотвір, навіть якщо він є копією іншого утворення, то однаково несе в собі своє власне, свої відмінності, може бути й не настільки значний, але свій. Тому, це не повторення, а індивід. Чому виникають ці відмінності? А тому, що на процес створення новотвору постійно впливає закон про загальну взаємодію. При створенні двох або кількох однакових створень досить буде найменшого розриву в часі в їхньому створенні, щоб у них з'явилися відмінні від інших властивості і якості.

Наприклад. Візьмемо колосок пшениці, можна сказати, що він зав'язався й ріс у тих самих зовнішніх умовах і тому всі зерна в ньому повинні бути подібні один одному, але коли ми вимолотимо з нього всі зерна й розглянемо їх, то побачимо, що кожне зерно має свої відмінності від інших одноколоскових зерен за величиною, розміром, формою, кольором, хімічним складом і т.д. Як же так вийшло? На такому малому об'єкті, як колосся, і такі розходження. А справа в тому, що кожне зерно, починаючи від зародження, підлягало не однаково впливу зовнішнього світу, зумовленого місцем його знаходження на колосі. Чи був бік колоса повернений до сонця чи ні, чи вкусив його сільськогосподарський шкідник, яким був кут нахилу колоса відносно землі й т.д., до нескінченності. І щораз зерно одержувало нові якості й властивості, ставало усе більше й більше не схожим на сусідів. У природі стабільного, однакового впливу зовнішнього світу одержати не можливо, тому що, як говориться, «все тече, усе змінюється». Тому, кожна травинка, билина, кожний куц, кожне дерево, як і кожна людина завжди індивідуальні, навіть нерозрізнявані на око близнюки.

Закон четвертий. ЛОГІКА ПРИРОДИ.

У природі все логічно. Природа не терпить алогічності. Це значить, що на основі закону про загальну взаємодію все зв'язано одне з одним, все закономірно впливає з системи взаємодій і взаємовпливів. Найкраща форма перевірки правильності й дійсності проведеного вами дослідження – це перевірка його на логічність отриманих результатів. Якщо ви простежите весь хід дослідження й отриманих результатів, і не знайдете порушень логічності в них, значить ви на правильному шляху. Сам процес перевірки потрібно проводити так: намалюйте мисленнєво, на підставі отриманих результатів,

весь хід досліджуваних процесів і перевірте, чи не відкриваються вам вияви якихось явищ і процесів, що впливають невідомо з чого. Якщо немає – тоді все логічно, виходить, все відповідає дійсності. Можна ставити перевірений досвід. Якщо логіка порушена, пошукайте помилки.

А як же бути з випадковістю? Адже випадковість обов'язково порушить логічність (звичайно, якби випадковість існувала). Випадковість, як явище природи, просто не існує. Те, що ми приймаємо за випадковість, як і все в природі, не випадкове. Випадковість, є результатом індивідуального сприйняття людиною процесів, що відбуваються в природі. Тому що сучасна людина ще не здатна сприйняти весь взаємозв'язок, взаємозалежність всіх минаючих у природі процесів, то несподівана поява якихось явищ і здаються їй випадковими. Віра в можливість існування випадкового утримується, насамперед, у нашому неутві, у нашому дуже обмеженому знанні природних процесів і всього, що відбувається в природі.

Випадковості не існує, все, що створено природою не випадкове, а визначене ходом всіх життєвих процесів природи. Коли ми пізнаємо природу як слід, тоді зможемо передбачати її утворення, визначати її параметри народжуваних явищ, і не тільки передбачати народження його і його параметри, а й змінювати та спрямовувати хід процесів у потрібний нам бік. А поки потрібно активно пізнавати природу й не намагатися насильно змінювати її. Поки що ми для природи тільки нерозумні діти.

Якщо якась із незначних причин, що впливають на зміну ходу процесу, виникла зненацька, випадково? Зненацька – може бути, але не випадково. Її поява була визначена ходом тих процесів, у яких вона виникла. Випадковості немає, є тільки наша нездатність осягнути всі процеси, що привели до такого результату. Логіка природи непорушна.

Закон п'ятий. ПРО ЄДИНИЙ ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ ВСІХ ПРИРОДНИХ УТВОРЕНЬ.

Єдність всіх життєвих процесів, всіх природних утворень Всесвіту, ґрунтується на тому, що всі природні утворення, без винятків, зароджуються в енергетичному полі Всесвіту, з її енергії й, закінчивши строк свого існування, знову повністю повертаються в нього. Звідси й закон про збереження енергії.

Або коротше. Усе вийшло з енергії енергополя й усе, у кінці кінців, повертається в нього. А проміжок між зародженням природного об'єкта в надрах енергополя та його остаточним розкладанням на енергію й воду, називається життям. Так, під поняття «життя» попадають всі природні об'єкти. І ті, які ми називаємо живими, і ті, які ми відносимо до неживих об'єктів. Як то: камінь, скеля, ґрунт, планети, зірки, і т.д., а так само, усілякі природні явища. А хто, власне кажучи, знає, що в природі живе, а що ні? Адже скелі, камені, гори, планети, зірки – всі вони проходять той самий життєвий цикл, що й живі у нашому понятті. Так, вони не мають свідомості (у нашому понятті), але свідомість – не щось самотійне, одне на всіх, свідомість – це додаток до життя. У наш час серед людей починається поширюватися думка, що Земля (наша Земля) – це не мертво тіло, а жива істота, що живе за своїми законами, а от люди на ній, швидше за все, просто паразити. На жаль – свідомі. Несвідомі менше б приносили Землі лих.

Ці усі, свідомі чи несвідомі, але життєвий шлях у часі вони проходять один і той же. Отже, зародження будь-якого об'єкта природи відбувається в енергетичному полі, але перш ніж говорити про те, що відбувається далі, потрібно запам'ятати, що все існуюче у Всесвіті створене з двох компонентів – енергії й води. Велика розмаїтість існуючих у природі природних об'єктів є результатом різного сполучення в них енергії й води.

Отже, в енергополі, за активної участі води, народжується якийсь об'єкт. Після народження, йому треба буде пройти період росту й розвитку, протягом якого він набуває всі свої властивості. Ріст і розвиток відбувається за рахунок поглинання об'єктом ззовні енергії й води. Досягнувши свого остаточного, зробленого стану, об'єкт якийсь час перебуває в цьому вищому стані, а потім починає, поступово втрачати

накопичені в ньому енергію й воду, стає меншим і слабкішим, наближається до такого періоду, коли він буде не в змозі існувати в тому середовищі, у якому він виявився. Зрештою він остаточно втрачає зв'язок з навколишнім світом і розпадається на енергію й воду. Настає смерть. Енергія повертається в енергополе, а вода залишається на місці.

Цей шлях, від зародження, через ріст і розвиток, до досконалості, а потім, спочатку поступовий, а потім все більш пришвидшений занепад, і так до повного розкладання, проходять всі природні об'єкти і явища Всесвіту, без винятку. Будь то мікроорганізми або глобальні процеси Всесвіту, зірки, планети, світобудови. Цей шлях єдиний для всіх і незмінний. Це загальний закон природи всього Всесвіту.

Закон шостий. КРИТИЧНА МАСА.

Усяка існуюча в нашій Світобудові речовина не може бути енергетично замкнутою саме на собі, у неї завжди існує якийсь надлишок енергії, що одержав назву – вільна енергія. Вільна енергія використовується речовиною для взаємодії з навколишнім світом. Будь-яка речовина, якими б властивостями вона не володіла, може утримувати в собі тільки строго певну, установлену властивостями даної речовини кількість вільної енергії в одиниці маси, за певного її обсягу. Це граничне значення можливого вмісту вільної енергії в одиниці маси речовини, за певного її обсягу, називається критичною масою речовини. Усіляке, навіть незначне, збільшення вільної енергії вище значення критичної маси, викликає мимовільну реакцію зниження енергетичності речовини шляхом перетворення її в речовину зі зниженою енергонасиченістю. Приклад: уран – свинець, вугілля – зола й т.д.

Величина критичної маси речовини обернено пропорційна її здатності втримувати в собі вільну енергію. Чим більше речовина здатна утримати в собі вільної енергії, тим меншою є її критична маса, і навпаки – чим меншою є її здатність утримувати вільну енергію, тим більшою є її критична маса.

Процес зниження енергонасиченості речовини може здійснюється двома шляхами: 1) коли критична маса мала – вибухом, 2) коли критична маса велика – поступово, у вигляді певних форм горіння й розкладання.

Закон сьомий. ЗАКОН НЕПОВТОРНОСТІ.

Учені ботаніки вже кілька століть шукають першу рослину, з якої в наслідку утворилися всі інші рослини, тобто шукають прародительку всіх рослин і не знаходять, та й не знайдуть її ніколи. Не знайдуть тому, що такої рослини ніколи не існувало. Провина за це повністю лежить на вже відомому нам загальному законі – законі про загальну взаємозалежність, взаємозв'язок, взаємозумовленість, взаємовплив усіх складових природних об'єктів, а також самих природних об'єктів, якими б вони не були й де б у світобудові не перебували, і всіх інших виявів життєдіяльності світобудови. Усе, що існує у світобудові, пов'язано між собою, все впливає один на одного, все спричиняє їхні властивості.

На основі цього Закон неповторності диктує: У природі не існує об'єкта, явища й т.д., що з абсолютною точністю повторював би інший, подібний йому, об'єкт, явище й т.д., тобто, як би близькі один одному не були ці об'єкти, явища, як би не були схожі один на одного, у них завжди є, можуть бути й незначні відмінності, проте такі, що визначають унікальність об'єкта, явища, тобто його неповторність. Кожний об'єкт, явище й т.д. – індивідуальні. Для наочного уявлення чинності закону неповторності повернемося до загального закону про загальну взаємодію, де показано, як відбувається утворення неповторних зерен пшениці в одному колоску. Більш докладно дію закону неповторності розглянуто в розділі «Виникнення життя на Землі».

Закон восьмий. ЗАКОН НЕВИЗНАЧЕНОСТІ.

Сутність даного закону полягає в тому, що в природі, як у світобудові, так і в усьому Всесвіті, немає явища, процесу, створення будь-якого об'єкта на Землі або в космосі, які можна було б розрахувати й дати точні кінцеві параметри процесів, що розраховуються, явищ, утворень, що створюються, об'єктів, які б після завершення

досліджуваних об'єктів і явищ у дійсному результаті точно відповідали розрахунковим. Як би ми не намагалися, яку б техніку не застосовували, кінцевий результат завжди буде відмінний від очікуваного на більшу або меншу величину, але відмінність завжди буде існувати. Це відбувається в об'єктах і явищах як живої, так і неживої природи, без винятків. І відбувається тому, що вся природа завжди перебуває в стані постійного руху під впливом процесів взаємовпливу, взаємозалежності, взаємозумовленості тощо.

Ми, ставлячи досвіди, вивчаючи явища, проводячи спостереження й розрахунки, ніколи не зможемо врахувати всі ці взаємовпливи й ступінь їхніх впливів на досліджуваний процес. Ми не зможемо врахувати, які впливи вже відбулися, а які ще будуть, у тому числі й ті, яких ще немає, які нам невідомі, але які обов'язково будуть.

Цей закон потрібно знати й завжди пам'ятати, щоб не зваблюватися тим, що ви врахували, усе прорахували, усе передбачили в проведеному дослідженні й тепер точно знаєте, що вийде. Але коли ви завершите акт утворення, вийде за прислів'ям «творили – веселилися, створили – розплакалися». Тому що одержали зовсім не те, що очікували.

Непередбачуваність очікує в будь-якій справі, це загальний закон і до його дії завжди потрібно бути готовим. Для того, щоб успішно провести будь-яку роботу, з великою гарантією успіху, потрібно ґрунтовно готуватися до неї й проводити з великою старанністю, увагою й акуратністю. І чим ретельніше підготуватися, чим точніше й акуратніше проведете роботу, тим більша ймовірність одержати результат, близький до очікуваного [5, Соруґіт: Валентин Уваров, 2010 / Свідчення про публікацію №21006020824].

Загальні закони Всесвіту, дію яких необхідно усвідомлювати людям, і сутність їхніх виявів узагальнимо так:

Загальні закони Всесвіту

- I. Рух. Здійснюється в різних формах: механічна, енергетична, мисленнєва, зміна всього суцього в часі, рух самого часу, свідомості, розвитку, занепаду тощо. Рух – це життя, а будь-яке припинення руху – смерть.
- II. Енергообмін. Всеохоплююче явище, основа існування; визначає хід часу як такого; тісно пов'язаний з рухом (припиниться енергообмін – розпадеться вся світобудова).
- III. Взаємодія. Визначає існування нескінченного різноманіття всього суцього, як у нашій світобудові, так і в інших. Усе пов'язане з усім, все залежить від усього. Виражається у взаємовпливі, взаємозалежності, взаємовизначенні тощо.
- IV. Логічність. Все пов'язане одне з одним, все закономірно впливає з системи взаємодій і взаємовпливів. Є найкращою формою перевірки правильності й дійсності проведеного дослідження.
- V. Всеєдність. Всі природні утворення, без винятків, зароджуються в енергетичному полі Всесвіту, з її енергії й, закінчивши строк свого існування, знову повністю повертаються в нього.
- VI. Критичність маси. Визначає граничне значення можливого вмісту вільної енергії в одиниці маси речовини за певного її обсягу. Будь-яке збільшення вільної енергії вище значення критичної маси викликає мимовільну реакцію зниження енергетичності речовини шляхом перетворення її в речовину зі зниженою енергонасиченістю.
- VII. Неповторність. Кожен об'єкт, явище й т.д. – індивідуальні. Не існує об'єкта чи явища, що з абсолютною точністю повторював би інший: як би не були схожі один на одного ці об'єкти та явища, у них завжди є відмінності, що визначають їхню унікальність і неповторність.
- VIII. Невизначеність. У природі немає явища, процесу, створення будь-якого об'єкта на Землі чи в космосі, кінцеві параметри чи якості яких можна було б точно врахувати чи передбачити. Після завершення досліджуваних об'єктів і явищ вони ніколи точно не відповідають розрахунковим.

Обговорення

Безумовно, все існуюче у Всесвіті перебуває в постійному русі, починаючи від енергії й кінчаючи живою природою, у різних формах. Припиненням руху є смерть – розпад, зникнення будь-якого об'єкта, незалежно від того великий він або малий, на складові його частини й повернення звільненої в ньому енергії в загальне енергетичне поле Всесвіту.

Розглядаючи фази саморуху універсуму, В. Бех вважає соціальну форму руху специфічною фазою саморуху субстанційної підстави Всесвіту, що «виникає на основі розвитку протиріч біологічного життя, функціонує як органічна планетарна система розумної живої речовини – соціальний організм, породжуючи при цьому таке по масштабах і характеру протиріччя, що, будучи іманентним джерелом розвитку останнього, виводить його на електромагнітну (енергетичну) форму життя або на космічний рівень саморуху» [4, с. 110].

З рухом, як бачимо, тісно пов'язаний енергообмін: основою всього суцього у Всесвіті є енергія, а утворення всього цього суцього відбулося завдяки існуванню енергообміну. По суті, енергообмін «створив» життя як таке; він лежить у сутності поняття час (саме енергообмін визначає його хід. Енергообмін – всеохоплююче явище, адже немає в природі нічого такого, де б не працював енергообмін. Так, у формі енергії, енергетичних імпульсів у структурі людського організму взаємодіє, на переконання В. Беха, психофізичне та психологічне: «Енергетичний імпульс – це свого роду абетка Морзе в живій природі, коли за кожним сплеском енергії – байдуже в якій формі поданій – світлом, звуком або електромагнітним імпульсом – йде певний квант інформаційного повідомлення – змісту, створюючого за голографічним принципом образи в мозку людини й викликаю чого процеси асиміляції або дисиміляції у фізичному інгредієнті людського організму» [4, с. 35].

Як бачимо, з двох попередніх законів впливає головний загальний закон усієї природи як у нашій, так і в будь-якій іншій світобудові – взаємодії, що охоплює й процеси взаємовпливу, взаємозалежності, взаємовизначення й ін. (як безпосередні, так і опосередковані), адже все пов'язане з усім, все залежить від усього. Саме взаємодія визначає існування нескінченного різноманіття всього суцього, як у нашій світобудові, так і в інших.

Процес створення суцього в природі йде постійно й безупинно під впливом закону загальної взаємодії. Кожний такий новотвір є індивідуальністю (у природі не існує абсолютних двійників), навіть якщо він є копією іншого утворення, все одно несе в собі якісь відмінності, може, й не дуже значні, але свої, – так на процес створення новотвору постійно впливає закон про загальну взаємодію: при утворенні двох або кількох однакових створінь досить буде найменшого розриву в часі в їхньому створенні, щоб у них з'явилися відмінні від інших властивості та якості.

Цей закон яскраво ілюструє розглянутий В. Уваровим приклад про колосок пшениці, що зав'язався й ріс у одних зовнішніх умовах, а тому всі зерна в ньому повинні бути схожими, але кожне зерно має свої відмінності від інших одноколоскових зерен за величиною, розміром, формою, кольором, хімічним складом і т.д. Однак кожне зерно, починаючи від зародження, підлягало не однаковому впливу зовнішнього світу, зумовленого місцем його знаходження на колосі: чи був бік колоса повернений до сонця чи ні, чи вразив його сільськогосподарський шкідник, яким був кут нахилу колоса відносно землі й так до нескінченності, оскільки щораз зерно одержувало нові якості й властивості, ставало все більше й більше не схожим на сусідів [5]. Отже, у природі не можна одержати стабільного, однакового впливу зовнішнього світу, тому кожна травинка, кожний кущ, кожне дерево, як і кожна людина, завжди індивідуальні, іноді навіть нерозрізнувані.

Окрім того, у природі все побудоване логічно – вона не визнає алогічності: на основі закону про загальну взаємодію все пов'язане одне з одним, все закономірно впливає з системи взаємодій і взаємовпливів. З огляду на цей закон найкращою формою перевірки

правильності проведеного дослідження є перевірка його на логічність отриманих результатів. Якщо простежити весь хід дослідження й отриманих результатів, і не знайти порушень логічності в них, то це означає правильний шлях; а якщо логіка порушена, слід пошукати помилки.

На перший погляд, логічність може порушити випадковість. Однак випадковість як явище природи, не існує, адже випадковість є результатом індивідуального сприйняття людиною процесів, що відбуваються в природі: сучасна людина ще не здатна сприйняти весь взаємозв'язок, взаємозалежність всіх природних процесів, і тому несподівана поява якихось явищ і здається їй випадковою. Все, що створено природою, – не випадкове, а визначене ходом всіх життєвих процесів природи. Пізнаючи природу як слід, можна передбачати її утворення, визначати параметри народжуваних явищ, а також змінювати та спрямовувати хід процесів.

Такий підхід диктує людині певний тип поведінки: активно пізнавати природу й не намагатися насильно змінювати її (людям не слід бути «нерозумними дітьми природи»).

Єдність всіх життєвих процесів, всіх природних утворень Всесвіту, ґрунтується на тому, що все вийшло з енергії енергополя й усе, у кінці кінців, повертається в нього, а проміжок між зародженням природного об'єкта в надрах енергополя та його остаточним розкладанням на енергію й воду називається життям. Так, під поняття «життя» попадають всі природні об'єкти й ті, які відносять до неживих об'єктів (камінь, скеля, ґрунт, планети, зірки тощо), а також усілякі природні явища.

На тверде переконання В. Беха, живою розумною істотою є не тільки людина, а й соціум – більш могутня жива цілісність: «Об'єктивований соціальний світ або інтеграцію особистості й соціуму варто розглядати як гігантський соціальний організм, що, функціонуючи як ціле, набуває принципово нові якості, властиві розумній живій істоті» [4, с. 103]

До речі, не можна дати чіткої та вичерпної відповіді на запитання, що в природі живе, а що – ні: адже скелі, камені, гори, планети, зірки також проходять той же життєвий цикл, що й живі (у нашому понятті). Так, вони не мають свідомості (вважають люди), але свідомість – не щось самостійне, одне на всіх, свідомість – це додаток до життя. Нині все більше починає поширюватися думка, що планета Земля – жива істота, і вона живе за своїми законами. «А ось люди на ній, швидше за все, – стверджує В. Уваров, – просто паразити. На жаль – свідомі. Несвідомі менше б приносили Землі лих» [5].

Шлях від зародження через ріст і розвиток до досконалості, а далі спочатку поступовий, а потім все більш пришвидшений занепад, і так до повного розкладання, проходять всі природні об'єкти та явища Всесвіту без винятку: чи то мікроорганізми, чи то глобальні процеси Всесвіту, зірки, планети, світобудови. Отже, цей шлях єдиний для всіх і незмінний, оскільки є загальним законом природи всього Всесвіту.

Однак будь-яка існуюча в нашій світобудові речовина не може бути енергетично замкнутою сама на собі, у неї завжди існує якийсь надлишок енергії – вільна енергія, що використовується речовиною для взаємодії з навколишнім світом. Будь-яка речовина, якими б властивостями вона не володіла, може утримувати в собі тільки певну, установлену властивостями даної речовини кількість вільної енергії в одиниці маси за певного її обсягу, що називається критичною масою речовини. Будь-яке (навіть незначне) збільшення вільної енергії вище значення критичної маси викликає мимовільну реакцію зниження енергетичності речовини шляхом перетворення її в речовину зі зниженою енергонасиченістю (наприклад, уран – свинець, вугілля – зола тощо). Величина критичної маси речовини обернено пропорційна її здатності втримувати в собі вільну енергію: чим більше речовина здатна утримати в собі вільної енергії, тим меншою є її критична маса, і навпаки – чим меншою є її здатність утримувати вільну енергію, тим більшою є її критична маса. Процес зниження енергонасиченості речовини може здійснюватися двома шляхами: вибухом і поступово, у вигляді певних форм горіння й розкладання.

Як зазначалося вище, все, що існує у світобудові, тісно пов'язане між собою, впливає один на одного та спричиняє їхні властивості. Саме на основі цього закон неповторності диктує: у природі не існує об'єкта, явища й т.д., що з абсолютною точністю повторював би інший, подібний йому, об'єкт, явище й т. д. Із законом неповторності переплітається й закон невизначеності: у природі (як у світобудові, так і в усьому Всесвіті) немає явища, процесу, створення будь-якого об'єкта на Землі чи в космосі, які можна було б вирахувати й дати точні кінцеві параметри цих розрахованих процесів, явищ, утворень, об'єктів, які б після завершення досліджуваних об'єктів і явищ насправді точно відповідали розрахунковим. Однак результат завжди буде відмінний від очікуваного на більшу чи меншу величину, і це відбувається в об'єктах і явищах як живої, так і неживої природи без винятків тому, що вся природа завжди перебуває в стані постійного руху під впливом процесів взаємовпливу, взаємозалежності, взаємозумовленості тощо [5].

Отже, загальні закони Всесвіту – рух, енергообмін, загальна взаємодія, логічність, всеєдність, критичність маси, неповторність і невизначеність – визначають існування нашої світобудови від народження й до повернення в єдине енергетичне поле. Засвоєння знань про загальні закони всесвіту (про утворення й розвиток Землі) й усвідомлення сутності їхніх виявів необхідні людині для розуміння місця будь-якого явища в загальній картині процесів світобудови та його післядії в загальному ланцюзі явищ.

Загальні закони Всесвіту є філософськими основами живої природи. Філософське розуміння загальних законів Всесвіту містить потенційну можливість розширення місткості свідомості окремої людини та підвищення рівня її духовності, від чого залежить майбутнє людини й людства.

Знання про загальні закони всесвіту потрібні для розуміння будь-якого явища в загальній картині процесів нашої світобудови.

Література

1. Beregova G. D. Natural philosophy in the system of ideological orientations of personality / Beregova Galyna, Gawdzik Andrzej. Poland, Uniwersytet Śląski w Katowicach, – 2016. – Режим доступу: http://www.woiz.polsl.pl/znwoiz/z98/Bergerowa_Art.1.pdf.

2. Berehova, Halyna. The Philosophy of Unity and Development of Harmony as an Option of the Anthropocosmic World View / The Academic Journal «Philosophy and Cosmology». Volume 18. Kyiv: International Society of Philosophy and Cosmology, 2017: p. 104-111.

3. Берегова Г.Д. Світоглядний діапазон філософського енергетизму / Г.Д.Берегова // Збірник наукових праць «Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури» ДАКККіМ. – Випуск XXXI. – К.: Міленіум, 2013. – С. 3-9.

4. Бех В.П. Человек и Вселенная: когнитивный анализ: Монография; [2-е изд. доп.] / В.П. Бех. – Запорожье: Просвита, 1999. – 148 с.

5. Уваров В. Философские основы живой природы; [интернет-ресурс] / Валентин Уваров. – 2010. – Режим доступа: <http://www.proza.ru/avtor/valubarov>.

6. Шлях до високої духовності: [колективна монографія] / [під загальною редакцією В.П. Бега, М.П. Лукашевича, І.Є. Колеснікової]. – Запоріжжя: Просвіта, 1999. – 210 с.

Білецький В.С.

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

(Україна)

Онкович Г.В.

ПВНЗ «Київський медичний університет» (Україна)

Ткаченко М.В.

Полтавський національний технічний університет (Україна)

**НОВЕ У ВИЩІЙ ОСВІТІ: ІНЖЕНЕРНА БЛОГОДИДАКТИКА В
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ (на прикладі підготовки майбутніх фахівців
нафтогазової сфери)**